

YERSENİZ YEDİRİRLER

Aydınlık Gazetesi, 21 Şubat 2017

Yıldırım Koç

Türkiye, tarihinin en derin ekonomik krizini yaşıyoruz ve daha da yaşayacağız.

Ben avukat değilim, ancak iş hukukundan biraz anlarım. Telefonumu bir arkadaşımın aracılığıyla, işyerinde yaşadığı sorunlar konusunda danışmak isteyen işçilerin sayısında son haftalarda ciddi bir artış oldu.

Ücretini alamayan, borcunu ödeyebilmek için kendi isteğiyle ayrılıp kıdem tazminatını almak isteyen, fazla çalışma ücreti ödenmeyen, toplu iş sözleşmesinde yazan ikramiyesi verilmeyen, işyerinde oradan oraya sürülen insanlar telefonla arayıp akıl danışıyor.

Aklımın ve bilgimin yettiğince yardımcı olmaya çalışıyorum, ancak en doğru yolun, buldukları kentte güvenilir bir avukata başvurmaları olduğunu söylüyorum. İş hukukunu iyi bilen, müvekkilini soymaya kalkmayan, patronların baskısına karşı direnebilecek ve satın alınamayacak bir avukat bulmak pek kolay olmuyor. Böyle bir avukat, hemen çok sayıda işçi açısından çekim merkezi oluyor.

GÜNÜMÜZÜN İŞÇİSİ ESKİSİNDEN FARKLI

Ancak işçilerin de yapması gereken bir şey var.

40-50 yıl öncenin işçisiyle günümüzün işçisi çok farklı.

1960'lı yıllarda işçilerin çok büyük bölümü ya ilköğretim mezunuydu, ya da okuma yazma bile bilmezdi. O tarihlerde bilgiye erişim de çok zordu. Örneğin, bir kanunun metnine ulaşmaya çalışıyorsunuz. Kitapçıdan aldığınız kanunun en son değişiklikleri içerip içermediğini bilemezsiniz. Resmi Gazete'yi ararsanız, ancak büyük kütüphanelerde bulabilirsiniz.

Bu koşullarda sıradan bir işçinin kanun maddelerine ulaşması çok zordu. Patron veya personel müdürü ne derse, onu kabullenirdi.

Şimdi şartlar çok farklı.

İşçilerimizin çok büyük bölümü en azından lise mezunu. Önlisans ve üniversite mezunu işçi sayısı hızla artıyor. Bazı işyerlerinde yüksek lisans yapmış işçilere de rastlayabiliyorsunuz. Örgün eğitim düzeyi çok yükseldi. Ayrıca beyaz yakalı işçilerin sayısı ve oranı da çok arttı ve bunlar da kendilerini işçi sınıfından saymaya başladılar.

BİLGİYE ERİŞİM ÇOK KOLAYLAŞTI

Diğer taraftan, bilgiye erişim de çok kolaylaştı. Bir kanunun veya yönetmeliğin son biçimine ulaşmak istiyorsanız, anında erişim olanağı var.

Benim en güvenilir bulduğum kaynak, Başbakanlık'ın internet sitesi.

Bazı kanunlarda ve kanun hükmünde kararnamelemlerde çalışma yaşamını doğrudan ilgilendiren bir değişiklik yapılıyor. Örneğin, 18 Ocak 2017 gün ve 6770 sayılı Kanununun 36. maddesiyle 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun 54. maddesinde bir değişiklik yapıldı. Bu konuyla profesyonelce ilgilenmiyorsanız, gözünüzden kaçmıştır. Ancak Başbakanlık'ın internet sitesinde bu değişiklikler kanun metnine anında işleniyor.

www.basbakanlik.gov.tr adresine girin. "Mevzuat" bölümünü tıklayın. En güvenilir metne bu şekilde ulaşabilirsiniz. Yönetmelikler konusunda da Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın internet sitesi iyidir.

Haksızlıkların ve hukuksuzluğun hakim olduğu bir dünyada yaşıyoruz. Ekonomik kriz derinleştikçe bunlar daha da artıyor ve artacak. Eğer hakkınızı bilmezseniz, aldatılırsınız.

Amerikalıların güzel bir sözü vardır. "Eğer seni aldatırsam," derler, "ayıp ettim. Ancak eğer ikinci kez aldanırsan, kusura bakma ama, sen ayıp ettin."

İşçilerimizin çoğunun elinde akıllı telefon var. Evlerde de bilgisayar yaygın. Eğer zaman ayırıp bu kaynaklara erişmezseniz, aldatılırsınız. Yerseniz, hiç acımadan yedirirler. Kanunlarımızda hâlâ işçiyi koruyan birçok düzenleme var. Her zaman bir avukata danışmak mümkün olmayabilir. İşçilerimiz artık bunları öğrenebilecek ve kullanabilecek düzeydedir.